

GAZETA

INVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 916
Vineri 13 oct.
1967
4 pag 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

UN VAST ȘI ÎNSUFLEȚITOR PROGRAM DE PERFECTIONARE A ACTIVITĂȚII ECONOMICE

Publicarea Proiectului de Directive ale C.C. al P.C.R. cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale a stîrnit un puternic ecou în rîndul muncitorilor, țărănilor și intelectualilor de pe întreg cuprinsul țării. Pînă la Conferința Națională a P.C.R., care va aproba acest important document, oamenii muncii din toate domeniile de activitate sînt chemați să-și spună părerea asupra prevederilor Direc-

tivelor. Întreaga concepție, profund științifică a acestui document cardinal pentru dezvoltarea în perspectivă a economiei noastre socialiste stimulează dezbateri ample, în care oamenii muncii din diferite sectoare valorifică bogata lor experiență, trec în revistă potențialul existent în fiecare loc de muncă, în vederea ridicării pe un plan superior a întregii activități economice.

Proiectul de Directive ale Comitetului Central al Partidului Comunist Român cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale corespunzător condițiilor noi etape de dezvoltare socialistă a României a fost primit de întregul popor cu deosebită satisfacție. El oglindește caracterul științific al politicii partidului nostru, constituie o aplicare creatoare a învățăturii marxist-leniniste la condițiile actuale ale economiei noastre.

Noua organizare a întreprinderilor, a ministerelor, a tuturor unităților economice va asigura o eficiență economică sporită, va duce la înălțarea verigilor intermediare inutile, la realizarea conducerii concrete și directe a producției. Măsurile îndreptate în această direcție sînt aplicabile, în mare parte, și în sectorul învățămîntului. Într-adevăr, existența unor verigi intermediare ce împiedică rezolvarea cu o penetrativitate a unor sarcini, centralismul excesiv, efectuarea unor cheltuieli neeconomice sînt lipsuri pe care le-am întîlnit și în activitatea noastră. Drumul pe care îl parcurgem, de pildă, unele propuneri spre ministere și invers este foarte aenevoios și de multe ori, ca în problema nimirii suplimentelor, reprezintă o simplă, inutilă și birocratică formalitate. Să ne gândim și la cheltuielile pe care le fac unele școli pentru a achiziționa materiale care le sînt repartizate deși nu sînt absolut necesare bunei desfășurări a activității, sau pentru executarea lucrărilor de reparații în plan în fiecare an deși se efectuează la intervale mai mari de timp. Toate acestea duc la o mare risipă de fonduri și constituie o abatere flagrantă de la principiile bunei gospodăririi.

Document de o însemnătate deosebită pentru societatea noastră socialistă, Proiectul de directive se înscrie în contextul măsurilor adoptate de partidul nostru în scopul promovării unor forme și metode care, pînă la acum, au permis o cunoaștere de stadiu actual al dezvoltării țării, de revoluția tehnico-științifică, sînt menite să contribuie la înflorirea continuă a patriei noastre.

Prof. MIRCEA CUCU
șeful secției de învățămînt a raionului 30 Decembrie

Am citit cu deosebită atenție Proiectul de Directive ale C.C. al P.C.R. cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale, document de o deosebită însemnătate pentru dezvoltarea economică a patriei noastre, pentru ridicarea continuă a bunei stări a poporului.

Încerc, cîntărind de tot cetățeni României, viața satisfacție de a vedea reflectat în acest studiu procesul de dezvoltare și modernizare prin care trece economia noastră socialistă într-o multilaterală și profundă prezentare analitică. Soluțiile preconizate răspund, de pe bazele unor analize științifice complexe, problemelor majore ale economiei noastre în actuala etapă și ale dezvoltării ei pe viitor.

Studiul cu atenție Proiectul de directive, colectivul didactic din liceul nostru economic și-a propus o revizuire atentă a obiectivelor din planul general de muncă al școlii. Astfel, ne propunem să punem un deosebit accent pe cunoașterea de către elevi a formelor de organizare științifică a muncii din întreprinderi, a avansatelor planificării socialiste, a formelor de aplicare a principiului centralismului democratic în economie. Vom stărui, de asemenea, asupra studierii elementelor ce constituie pirghile economico-financiare ale întreprinderii, asupra înțelegerii științifice a întregului mecanism al reproducerii socialiste largite, a legăturii dintre producție, repartiție și circulație. Totodată, ne propunem să prezentăm multilateral elevilor problemele ce interesează materiale și ale stimulării inițiativei creatoare a muncitorilor și tehnicienilor. O dată cu studiul teoretic al acestor probleme vom asigura și cunoașterea nemijlocită de către elevi a vieții întreprinderilor.

Prof. CONSTANTIN MIHUȚ
directorul Liceului economic din Craiova

Document de o deosebită însemnătate, ce conturează cadrul și bazele direcționale ale dezvoltării economice a României socialiste, Proiectul Directivei C.C. al P.C.R. cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale abordează multilateral și de pe poziții științifice activitatea actuală și de perspectivă a tuturor sectoarelor și forțelor care contribuie la ridicarea pe o treaptă mai înaltă a producției de bunuri materiale.

Un rol primordial în îndeplinirea sarcinilor legate de dezvoltarea economică a țării îl au cei chemați să muncească cu abnegație pentru traducerea în viață a indicațiilor partidului—marea armată a muncitorilor, inginerilor și tehnicienilor. Se desprinde clar de aici însemnătatea majoră pe care o capătă, în acest context, îmbunătățirea pe mai departe, modernizarea multilaterală în conținut și în formă a pregătirii noilor promoții de muncitori și specialiști ce își desfășoară activitatea direct în producție. Pentru colectivul didactic al unității noastre de învățămînt — Grupul școlar „Unirea” din București — care anual dă uzinelor și fabricilor sute de muncitori, tehnicieni și maștri pentru industria constructoare de mașini, Proiectul de directive pune în evidență noi căi care vizează întărirea muncii de instruire și educare a tinerii generații. Întreaga pregătire a acestora va trebui să fie strîns corelată cu cerințele activității desfășurate în producție în condițiile perfecționării complexe a economiei noastre socialiste. Vom urmări în deosebi familiarizarea viitorilor muncitori, maștri și tehnicieni proiectanți cu ansamblul problemelor privind descoperirea și utilizarea rezervelor existente în toate fazele procesului de producție, valorificarea deplină și cu maximum de randament a capacităților de producție, stabilirea fluxurilor raționale de fabricație, alegerea celor mai adecvate tehnologii, folosirea cât mai judicioasă a timpului de lucru, reducerea consumurilor specifice, sporirea productivității muncii etc.

Ca oameni ai școlii, ca educatori ai tinerilor generații de muncitori și tehnicieni, ne vom strădui fără preget ca prin munca noastră să aducem o contribuție cât mai însemnată la îmbunătățirea activității în economie.

Ing. I. ȘERBANUT
directorul Grupului școlar „Unirea” din București

MĂSURI MENTE SĂ DETERMINE PROGRESUL MULTILATERAL AL SOCIETĂȚII NOASTRE

În întreaga țară a fost primită cu viu interes publicarea proiectului Principiile de bază cu privire la îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a României și sistematizarea localităților rurale. În rîndul participanților la discutarea acestui document, care va da un nou impuls ritmului dezvoltării economice, social-politice și culturale a țării noastre, se înscriu și numeroși oameni ai școlii. În scrisorile lor acestia vorbesc despre însemnătatea măsurilor preconizate pe linia organizării administrativ-teritoriale a României socialiste, măsuri care vor dinamiza factorii mențiți să ducă la ridicarea continuă a nivelului de civilizație al poporului.

Proiectul Principiilor de bază cu privire la îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a României și sistematizarea localităților rurale, adoptat de recenta plenară a C.C. al P.C.R., reprezintă un document de însemnătate majoră, o contribuție deosebită la progresul patriei.

Împetușoasă dezvoltare a României de azi, proprie etapei de dezvoltare a construcției socialiste, impune în mod obiectiv perfecționarea formelor de organizare administrativ-teritorială astfel încît să se deschidă căi largi pentru înflorirea tuturor forțelor și capacităților creatoare existente, pentru valorificarea potențialului material și uman al întregii țări. În acest fel este orientată științific ridicarea așezărilor rurale la nivelul celor similare din țările avansate din punct de vedere economic, se asigură o repartizare judicioasă a obiectivelor cu caracter economic, a dotărilor social-culturale.

Ridicarea densității populației rurale în valurile paralele cu acțiunea de camptare judicioasă a construcțiilor școlare vine în sprijinul activității cadrelor didactice. Devine unități tot mai puternice, strîns legate de viața unor sate moderne, școlile rurale vor putea să-și îndeplinească mereu mai bine menirea lor de centre ale culturii populare.

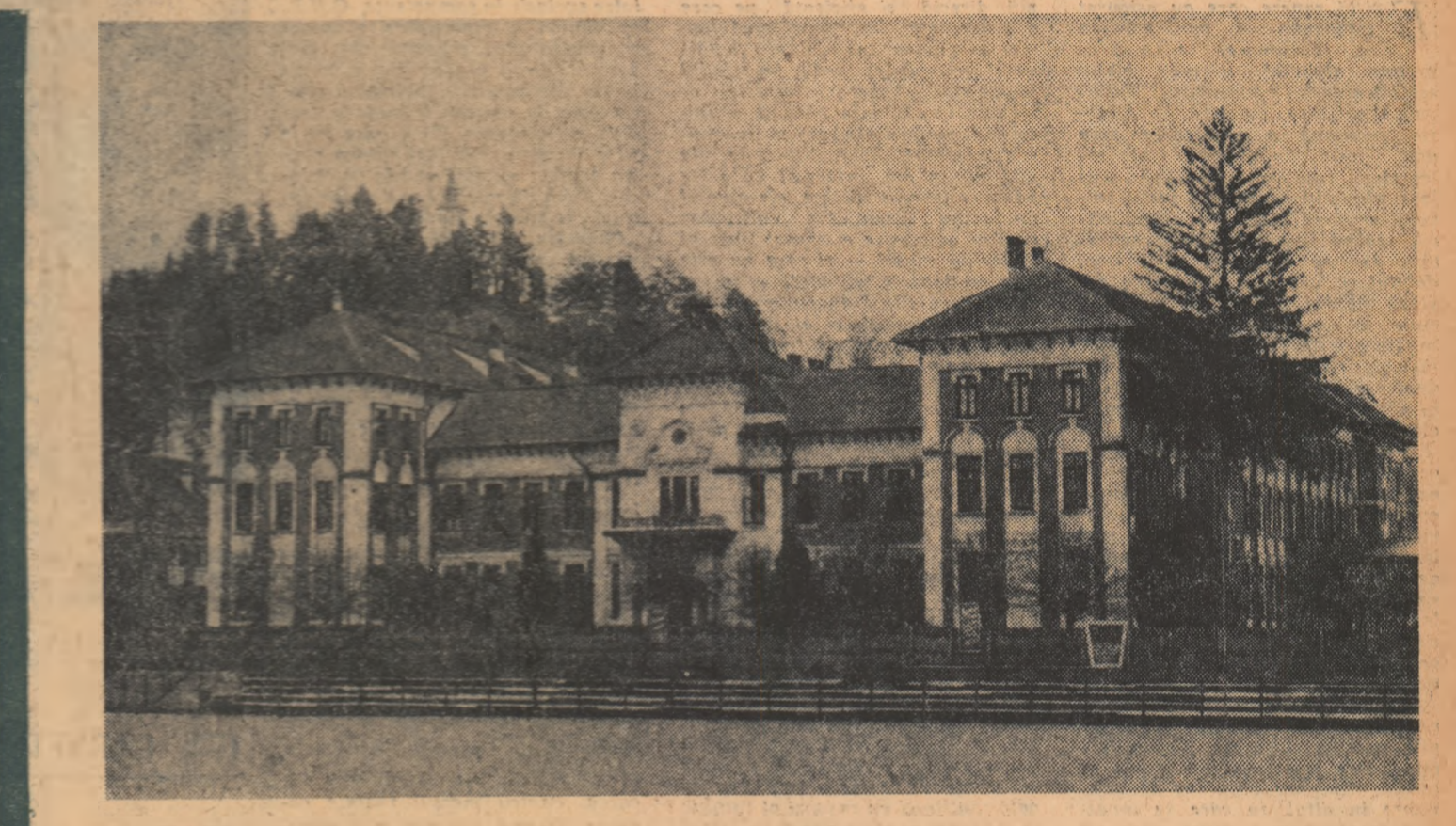
Prof. GH. ENACHE
directorul Școlii generale Furculești raionul Alexandria

Gîndirea vie, creatoare, spiritul profund științific care caracterizează activitatea partidului nostru își găsesc o puternică expresie și în documentul Principiile de bază cu privire la îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a României și sistematizarea localităților rurale. Izvorînd din studiul aprofundat a cerințelor vieții, a realităților actuale ale României socialiste, acest document răspunde pe deplin necesităților societății noastre.

Munca mea îndelungată ca director de școală sătească mi-a arătat că existența a două verigi intermediare interpusse între organele centrale și unitățile școlare a determinat amplificarea birocratiei, a unei scriptologii greoaie și a adesea inutile, a dus la întîzieri exagerate în transmiterea anumitor indicații, uneori chiar la contradicții între sarcinile primite. Crearea județelor, unități administrativ-teritoriale complexe din punct de vedere economic, social și cultural, va contribui la rezolvarea operativă și competentă a problemelor, la dezvoltarea inițiativei locale.

Întărirea pe plan economic, social și cultural a localităților rurale se va răsfrînge pozitiv, pe numeroase planuri, asupra vieții unităților școlare de la sate, astfel încît acestea să poată răspunde tuturor exigențelor unui învățămînt modern.

Prof. HARALAMBIE DINA
directorul Școlii generale Baia de Fier, regiunea Oltenia

CENTENARUL LICEULUI PEDAGOGIC DIN CÎMPULUNG-MUSCEL

Cîmpulungul Muscelului, străveche cetate de scaun a Țării Românești, oraș cu bogate tradiții istorice și culturale și important centru industrial al regiunii Argeș, a sărbătorit împlinirea unui secol de existență a Liceului pedagogic. Cele câteva mii de participanți, învățători și profesori veniți de pe toate meleagurile țării, actuali elevi și profesori, reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat, reprezentanți ai Ministerului Învățămîntului, ai C.C. al U.T.C., părinți, cetățeni ai orașului, au trecut în revistă momentele importante ale existenței de un veac a școlii care și-a făcut un titlu de onoare din misiunea de a duce în lumea satelor lumina culturii.

Prin tradițiile sale seculare orașul Cîmpulung Muscel a oferit un mediu cultural prielnic unui asemenea lăcaș de cultură. Absolvenții lui, 4290 în decursul celor 100 de ani, au dat învățatură unui număr de peste 3.800.000 de elevi. Tradițiile orașului, numele școlii și ale dascălilor ei au fost purtate pe toate plaiurile românești, pe unde au lucrat învățătorii pregătiți aici.

Este impresionantă dragostea statornică pe care au păstrat-o de-a lungul anilor foștii elevi ai acestei școli

dascălilor și școlii care l-a pregătit. „Indiferent de vîrstă și de ceea ce au fost drumurile noastre după terminarea școlii, noi toți, foștii elevi ai școlii centenare, avem comun faptul că am trăit o parte din copilăria și adolescența noastră între zidurile ei, muncind și visînd să ajungem folosiții patriei!” — spunea conf. univ. Ștefan Georgescu, profesor al Universității din București și fost elev al școlii.

Cu prilejul festivității au fost evocate figurile unor profesori a căror activitate s-a înscris la loc de cinste în istoria culturii românești, cum sînt acelea ale lui Ion Ionescu de la Brad, Constantin Esarcu, Ion C. Massim, P. S. Aurelian, dr. I. Nanu Muscel, Petre Dulfu, R. Gr. Melidon, V. G. Borgovan și alții. Din expunerea făcută la festivitate de actualul director al școlii, profesor emerit Nicolae Nicolaescu, din alocuțiunile rostite de prof. emerit Ilie Stănculescu, conf. univ. Augustin Z. N. Pop, conf. univ. Ștefan Georgescu, ca și din documentele păstrate la expoziția școlii au fost reconstituite unele momente importante ale drumului de un secol al Liceului pedagogic din Cîmpulung Muscel. Înfîntăți din inițiativa unor patrioți luminați — ca dr. Constantin Davila,

Constantin Esarcu, Vasile Alexandrescu-Urechie, August Treboniu Laurian, Grigore Ștefănescu — „Școala normală pentru învățători”, cum s-a numit la începuturile ei, avea misiunea să pregătească învățătorii pentru sate. În primul ei an de activitate a funcționat cu numai 72 de elevi și 12 profesori. De menționat că în decursul celor 100 de ani marea majoritate a elevilor școlii au provenit din lumea satelor, unde s-au și întors. Localul propriu de azi, din Cîmpulung Muscel, a fost dobîndit în 1896, după îndelungate și perseverente eforturi depuse de cărturarii legați de popor. Condițiile de viață și de învățatură s-au îmbunătățit în comparație cu cele anterioare mai ales datorită muncii unite a profesorilor și elevilor școlii. Vizitînd școala în 1903, Spiru Haret, pe atunci ministrul instrucției, a fost viu impresionat de cele realizate în gospodărirea și amenajarea clădirii, toate obținute fără nici un sprijin din partea organelor de stat de atunci.

Cu toate acestea, de condiții cu adevărat bune școala nu a putut dispune decît după eliberarea patriei, prin grija și prețuirea pe care au acordat-o partidul întregului nostru învățămînt. Așa se și explică

factul că în ultimii 22 de ani ea a pregătit cam tot atîția învățători cît pregătise în 77 de ani de existență anterioară. Pentru a avea o imagine clară a dezvoltării școlii în anii regimului nostru e suficient să se menționeze faptul că, dacă în anul 1938 ea avea un număr de 12 clase cu un efectiv de 440 de elevi, astăzi are 25 de clase cu 976 de elevi și un colectiv didactic de 45 de profesori. Internatul școlii asigură cazare pentru 300 de elevi și masă pentru un efectiv de peste 600 de elevi. Un însemnat număr de elevi cu situație bună la învățatură au primit burse.

Liceul pedagogic din Cîmpulung Muscel se mîndrește că, după un secol de activitate susținută, poate prezenta un bilanț rodnic. Răspunzînd sarcinilor trasate de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român cu privire la creșterea rolului școlii în ridicarea nivelului cultural și de conștiință al întregului popor, corpul profesoral al liceului muncește cu deosebită zel pentru a-și înarma pe viitorii învățători cu o temeinică pregătire științifică și pedagogică.

C. RĂDOI
(Continuare în pag. a 2-a)

CÎND COPILUL ÎNCEPE ȘCOALA LA 6 ANI

Factori stimulatori ai dezvoltării copiilor • Cum trebuie să stea elevii în bancă • Între scrisul oblic și cel drept • Semnalele exterioare și dinamica corticală.

După cum se știe, în acest an școlar se efectuează, într-un număr de 80 de școli din întreaga țară, un experiment prioritar la coborîrea vîrstei de școlarizare de la 7 ani la 6 ani. Pentru o asemenea coborîre pledează numeroase cercetări, realizate atît pe plan mondial cît și în țara noastră (la Institutul de igiena muncii). Cercetările au arătat că au crescut simțitor indicii dezvoltării fizice a copiilor, ca urmare a îmbunătățirii continue a condițiilor de viață ale populației. Pe de altă parte, s-a lărgit mult aria mijloacelor de informație (mass-media), care a cuprins masele

largi ale populației influențînd îndeaproape și pe copii. Conform teoriei intercorelației dintre învățare (în sens larg) și dezvoltare, organul ontogenetic copilului — creierul — se dezvoltă funcțional mai de timpuriu. De aici concluzia că la 6 ani copilul poate fi apt pentru învățatură.

Se pun însă, în legătură cu realizarea acestei posibilități, numeroase probleme. Într-adevăr, trecerea de la joc la activitatea de învățatură este un proces foarte complex, care presupune, în dezvoltarea sa dialectică, o restructurare a psihologiei copilului, adică adaptarea lui la noile cerințe

ale școlii în cadrul procesului didactico-educativ. În acest sens școala, ca instituție socială, îl pune pe copil în situația de a se acomoda unui sistem de viață gata construit și de a asimila acțiuni și fapte specifice unui comportament diferit de cel stereotipizat pînă la 6 ani. Altfel spus, ea îi impune structura sa socială proprie, modificîndu-i treptat psihologia.

Procesul de adaptare nu se realizează de la sine, fără zguduiri. Configurarea noilor structuri mentale presupune, pe de o parte, procese de reversibilitate, de restructurări succesive, de ordonare în timp, de asociati-

vitate, de identitate etc., iar pe de altă parte, mărirea și chiar stingerea structurilor mentale vechi ce intră în contradicție cu noile cerințe. Uneori, configurarea noilor structuri mentale întîmpină rezistența celor vechi — la unii copii fiind chiar forma unor adevărate stări conflictuale, care nu pot fi întotdeauna detectate de educator și care pot influența negativ conformarea personalității. Pentru profilaxia unor asemenea fenomene, a suprasolicitării și surmenajului este necesară respectarea unor reguli și principii medico-pedagogice, precum și căutarea și descoperirea unor con-

diții care să acționeze ca factori stimulatori, de dezvoltare. Ne vom opri asupra citorva dintre acestea.

La șase ani, procesul de calificare se realizează în direcția schimbării denției, a calcifierii toracei și a claviculei și a perfectării curburilor regiunilor coloanei vertebrale. În legătură cu schimbarea denției, pentru învățator prezintă importanță mai ales modificările trecătoare în vorbirea copiilor. Uneori, datorită unei defectuoase educării și supravegheri în familie din fenomenul trecător aceste modificări pot deveni un fenomen

permanent, cu atât mai mult cu cît la copiii de 6 ani defectele de vorbire sînt cauzate și de alți factori. Iată de ce învățatorul trebuie să combată cu stăruință deformarea aspectelor fonematice, rostind de repetate ori forma corectă a cuvîntului pentru ca diferențierea să fie cît mai conștientizată de copii. În felul acesta el va contribui, numai la corectarea vorbirii dar, indirect, și la îmbunătățirea dinamicii corticale, a funcției sale de sistematizare.

Lector N. C. MATEI
Universitatea București
(Continuare în pag. a 4-a)

OPINII

Cale liberă și bariere PE TRASEUL CERCURILOR DE ELEVI

Despre activitatea cercurilor de elevi din licee s-a mai vorbit și s-a mai scris și în alte rânduri. S-au confruntat puncte de vedere, s-au formulat propuneri în legătură cu structura cercurilor și conținutul programelor pe baza cărora funcționează ele. Toată lumea — începând de la direcția de specialitate din Ministerul Învățământului și până la cadrele didactice — socotește că se impune a înnoiri, însă, nu au fost încă tratate. Dorind să contribuie la conturarea lor, redacția gazetei noastre a solicitat unor conducători experimentați de cercuri, unor cadre didactice universitare, unor cercetători și scriitori să-și spună cuvântul în această privință.

De ce să limităm preocupările, orizontul elevilor?

„Sint categoric de părere — ne-a spus prof. OSCAR ROȘANU, de la Liceul „Spiru Haret” — că gruparea elevilor în cercuri trebuie să tindă seama de înclinările manifestate în prealabil de aceștia. Deci, tineri cu aptitudini, chiar cu un început de pasiune pentru activitatea în domeniul respectiv, și nu elevi „neutri”, cărora să le ocupăm timpul liber cu o activitate utilă oarecare. Sint în această privință desulăcile formele ale muncii extracurriculare spre care ne putem orienta.”

Cît despre conținutul activității în cercuri... În loc să ne vorbescă însă despre acest conținut, prof. ROȘANU ne-a invitat în modernul laborator de chimie al liceului și, după preparativele de rigoare, ne-a prezentat două filme. Unul ilustrează trecerea de la rezolvarea grahică și de laborator a unor probleme de chimie la aplicațiile acestora pe planul tehnicii industriale, celălalt reacțiile ionice și importanța acestora.

Filmele acestea — ne informează profesorul ROȘANU, cu fosta redacție de membrii cercului de chimie de la Liceul „Spiru Haret”, în colaborare cu membrii altor cercuri. Ele au constituit o activitate pasionantă, căreia elevii i s-au dat cu deosebit entuziasm pentru că le solicita o muncă creatoare, inventivitate, capacitate constructivă. Pe parcursul realizării lor s-au conturat forme noi de activitate a cercurilor. Cercul foto s-a transformat într-un veritabil club și și-a lărgit strîns lucrările cu cercul de chimie.

După cum vedeți, cercurile din școala noastră nu și-au limitat activitatea strict la anumite discipline. În definitiv, de ce am limita preocupările, orizontul elevilor? De vreme ce în știința și tehnica contemporană se vădește tot mai mult tendința interferării unor domenii aparent departate, de ce nu am lăsa să pătrundă și în școală, în forme specifice educative, o asemenea tendință?

Îi aud uneori pe unii colegi ai mei — a continuat prof. ROȘANU — întrebându-se cum să echilibreze în activitatea cercurilor temele de istoria științei pe de o parte și temele de cercetare, pe de altă parte. Mie personal dilema istoric-cercetare nu mi se pare greu de rezolvat. Fără îndoială, orientarea cercurilor către studierea unor aspecte din istoria științelor este utilă. Elevii desprind astfel lecția de etică a unor vieți consacrate în frânturile științei, progresului, înțeleg mai profund valoarea imenselor acumulări de gândire omenească ce s-au sedimentat de-a lungul a secole pe parcursul nesfârșitelor spirale a cunoașterii. Iată de ce mă opresc mai ales la momentele de răscruce în evoluția științelor, căușind însă că în ansamblul lor temele istorice s-au depășesc 30 la sută din timpul de activitate al cercurilor.

Scriitorul FLORIN MUGUR i s-a încredințat, în calitate de profesor la Liceul nr. 30 din Capitală, sarcina de a se ocupa de organizarea conacului literar al acestui liceu. „Stimularea capacităților de creație, a posibilităților de a recepționa și interpreta fenomenul literar-matematic”, spus F. Mugur — constituie obiectul principal al activității conacului nostru. Există câțiva elevi care au ceva de spus pe plan literar. Există alți elevi, mai numeroși, pe care li interesează, în pasiunea literaturii dincolo de ceea ce reprezintă aceasta ca obiect de învățămînt. Voi căuta, cu sprijinul colegilor de specialitate, să-i depășesc și să-i string laolaltă

tr-un interes real, dintr-o pasiune. Cînt numai pasiunea este capabilă să genereze și să lătureze, în sfîrșit și, pasiuni autentice. Și dacă cercurile reușesc să elaboreze programe, dorința de a activa, de a crea își va găsi întotdeauna căile de adevăr. Realitatea, cu spiritul și îndrumarea celor competenți. În legătură cu această sarcină a propunerii pe care mi-a supraviețuit interesul pentru tehnica cinematografică al elevilor din școala noastră. Nu s-ar putea înțelegi oare pentru elevii dinclăburi la care pasiunile celei de a 7-a clase să aibă posibilitatea să pătrundă la toate acestea sub o îndrumare calificată?”

Dr. NICOLAE MARȘALOGU, șeful laboratorului „Ciclotron” al Institutului de Fizică Atomică, secretar general al Societății de științe fizice și chimice, ne-a spus: „Văd că poartă pasiunea pregătirii elevilor pentru participarea la concursurile activității cercurilor de fizică și chimie din școli spre deosebire de puțină satisfăcătoare. Am impresia că în majoritatea cercurilor de elevi încă nu există o orientare activă către discuțiile unor probleme moderne din domeniul fizicii și chimiei, bineînțeles la nivelul de înțelegere al elevilor. Dorința înierilor de a cunoaște mai amplu anumite domenii ale fizicii nucleare și ale chimiei macromoleculare — pentru a da două exemple dinsele la întâmplare — găsește prea puțin suport concret în activitatea din cercuri. Această se întâmplă mai ales acolo unde conducătorii cercurilor se mulțumesc cu activități concepute pe linia mîinii rezistențe.”

Se impune, evident, și un efort mai substanțial din partea societății științifice ale cadrelor didactice, prin mijlocul și stimularea acestora: la ce ne privește, studiem în momentul de față mijloacele de a accede, prin intermediul celor mai competenți profesori, la asistenta științifică calificată unor elevi cu aptitudini deosebite, grupuri eventuale în cercuri pe localități. Cred că la felul acesta s-ar putea realiza o pregătire mai organizată, de perspectivă, la rezolvarea concursurilor cu caracter național și chiar a concursurilor internaționale. Este înțelegătoare în această privință experiența acumulată în organizarea laboratoarelor pe specialități pentru elevii excelenți la concursurile republicane.”

Se poate afirma — a subliniat prof. Ember — că activitatea unor cercuri de elevi trece printr-o criză de creștere. Cenzurile dezvoltându-se, mijloacele au rămas ca să spun așa, strîmte. Disponem ce-i drept de aparat de filmat și de fotografat, de accesorii „cam” și „fot”, de magnetofon etc. Ca o consecință directă a acestei situații a crescut interesul elevilor pentru activitatea cercurilor foto, și cercurilor de radio amatori, și chiar pentru realizarea cu mijloace proprii a unor scene de film. Ce le face însă că forurile tutelare ale școlilor, îndeosebi cele financiar-contabile, consideră aparatele și accesorii și materialele pentru toate aceste activități drept obiecte de lux? Educatorul propune și contabilul dispune... Pentru a obține un aparat de copiat și de mînt fotografii și dreptul de a achiziționa hîrtie foto a trebuit să trecem printru furcile caudine a cinci aprobări succesive care au necesitat peste trei luni de așteptare. Și dacă unui liceu din Capitală i-a fost alit de greu să obțină asemenea materiale, cum se descurcă în cazuri similare un liceu dintr-o mică localitate de provincie?

Hotărîndu-se pentru rezultatele activității unui cerc — a spus în continuare prof. Ember — imi pare a fi modul cum este condus acesta. Poate că ar fi bine ca munca de conducere a cercului să nu fie încredințată diferiților profesori de conducerea școlii, ci solicitată. Am ști atunci că ea nu este privită ca o simplă sarcină, ci o pornește dintr-un interes real, dintr-o pasiune. Cînt numai pasiunea este capabilă să genereze și să lătureze, în sfîrșit și, pasiuni autentice. Și dacă cercurile reușesc să elaboreze programe, dorința de a activa, de a crea își va găsi întotdeauna căile de adevăr. Realitatea, cu spiritul și îndrumarea celor competenți. În legătură cu această sarcină a propunerii pe care mi-a supraviețuit interesul pentru tehnica cinematografică al elevilor din școala noastră. Nu s-ar putea înțelegi oare pentru elevii dinclăburi la care pasiunile celei de a 7-a clase să aibă posibilitatea să pătrundă la toate acestea sub o îndrumare calificată?”

Majoritatea pedagogilor își dau seama de faptul că vizita la muzeu ca și oricare altă acțiune inițiată cu elevii, trebuie să fie organizată conform unei concepții, conform unui plan. Pentru

Mai mult îndrăzneală în reluarea tradiției, ca și în inovație

Într-o discuție de a se desfășura, pe lângă G. DRĂGAN, decanul Facultății de Științe ale Educației, de excepție de la Institutul politehnic „Gh. Gh. Bălcescu” a avut să formuleze o rezoluție: „Nu cîntem aprobarea activității cercurilor pe termen lung din școli. Dar după școala noastră, pe care la școala noastră de seminare, am impresia că și aici, și în cazul unor cercuri studențesci, se discută mult dar se acționează puțin de fapt.”

— Cînt ar trebui să se după părea de v. decanul președinte de activitate în momentul de față? — Sprijinirea acestor cercuri în stabilirea de cel dincolo îndrăzneală lor distanță și, mai ales, de o activitate științifică superioară în activitate. După ce am amintit, există și o tradiție a unor dintre liceele noastre, care deosebit promovează după programele metodice sau dintr-o tradiție, bunii specialiști în istorie sau bunii specialiști în literatură. Factorul primordial în dobîndirea unor asemenea rezultate îl constituie pasiunea profundă a unor profesori care, din după ce, reușesc să grupeze la jurul lor elevi cu aptitudini, să-i dirijeze nu pe calea unor activități creaționale.

Pînă la urmă, o asemenea tradiție merită să se revizuiască și amplinută și, cînt spus aceasta, nu ține o programă cu caracter limitat. Mai multă societate, bună din principalele condiții de participare a activității în cercuri, ca și a altor activități de altfel, este să se le înțelegem într-un pat al

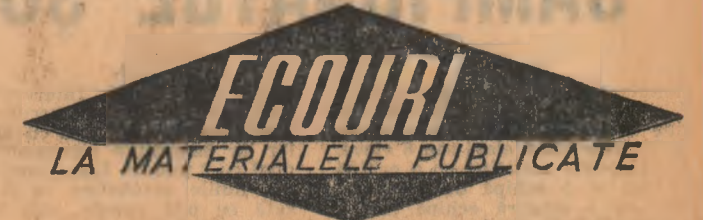
Ce timpul trebuie să primească în momentul de față activitatea cercurilor de elevi pentru a deveni viabilă, dinamică? Răspunsurile la ancheta noastră tind să arate că nu mai sint necesare norme și instrucțiuni suplimentare. Se cere, în schimb, să se lase liberă acțiunea întregului potențial creator, să nu fie îngrijite formele de activitate, să se elimine injustițiile administrative care stînjesc tinerii muncă și să se încurajeze toate inițiativele care au șanse de izbîndă. Olinădăra într-o calegere a celor mai valoroase experiențe acumulate în această direcție ar constitui, desigur, un ghid valoros pentru activitatea cercurilor din întreaga țară.

M. HERIVAN

lui Procut. După părerea mea, de pildă, liceele din orașele universitare — și oricînd acestea sînt răsunătoare de activitate — în care vorbim la subiectul activității pășind condițiile favorabile de care pot dispune. Există numeroase posibilități în elevii din ultimele clase să lucreze în cadrul cercurilor alt sub îndrumarea profesorilor lor, și să sub îndrumarea unor cadre didactice universitare, la laboratoarele moderne utilizate ale facultăților. Fostele bineînțeles că și în potentașii unor cercuri cu o activitate pozitivă de către anumite institute de cercetare științifică (asa cum se procedea de altfel într-o serie de licee cu un înalt nivel tehnico-științific și cu tradiție în învățămînt).
Trabucul desigur să se întrebăm dacă realitatea unor asemenea programe nu va duce la supraexploatarea elevilor. De personal cred că nu va duce — dacă bineînțeles se va porni de la stimularea interesului real al elevilor, de la un deplin voluntariat.

Să nu se creadă că pomesc de la ideea de a noi dezvolta specialitatea mea de autor al unor povestiri științifico-fantastice, a tînt să se orienteze de la făcerea scriitorilor PADU NOR. În cazul de față nu este vorba de o anticipație științifică, ci de realități concrete. În unele țări — URSS, Anglia etc — cercuri de elevi asemănătoare cercurilor din țara noastră — realizează lucrări de mare complexitate și inventivitate — de la automobile de mic litraj, hidroglisare și vehicule cu penă de aer la roboți electronici și micro rachete. Sînt și elevii liceelor noastre sint atrași de asemenea activități, care pot transforma cercurile în zone cu „intens magnetism”. Din contradicția între o asemenea atracție și activitatea excesiv de „cuminte” care se desfășoară în majoritatea cercurilor s-au născut, cred, cele mai multe semne de întrebare cărora le căușăm acum răspunsul.”

Prof. CONSTANTIN DRĂGULESCU
Liceul nr. 1 Fălticeni

„Un cuvînt de ordine: MODERNIZAREA”

Cred că problemele cuprinse în articolul cu titlul de mai sus, apărut în „Gazeta învățămîntului” nr. 913 din 22 septembrie, sînt strîns legate de foarte actuala dispută dintre clasic și modern, tradiție și inovație, care a cuprins numeroase domenii ale culturii și a pătruns masiv în domeniul instruirii și educării tineretului.

Interesant e că fiecare dintre cei doi termeni sint apărați de pe poziții care nu exclud termenul contrar. Cel puțin în domeniul pedagogic, cele mai multe voci sint de acord asupra necesității altoirii noului pe ceea ce este valoros în tradiție. În adevăr, este incontestabil că, pe de o parte, disunem de o valoroasă tradiție pedagogică și pe de altă parte e absolut necesară o anumită înnoire a conținutului materialului predat în școală și în metodele de transmitere a acestuia, ca urmare a îmbogățirii ulterioare a cunoștințelor despre natură, om și societate și a schimbărilor calitative produse în psihologia școlărilor de astăzi. De asemenea, e un fapt că această valoroasă tradiție pedagogică nu a ajuns să constituie încă un bun comun al tuturor slujitorilor școlii și că ea mai are numeroase valențe insuficient satisfăcute. O dată cu punerea la punct a procedurilor și metodelor noi de predare și pînă la generalizarea acestora, sprijinită efectiv prin mijloace tehnice adecvate, e necesar ca făcînd noul intrarea cuvenită în conținutul materialului predat, să valorificăm la un nivel tot mai ridicat potențialul pedagogic și didactic clasic care a fost îndelung aplicat și verificat.

Arătăm mai sus că se impune în același timp îmbogățirea arsenalului didactic cu o tehnică nouă și cu metode și procedee didactice noi. De aici necesitatea ca noi, profesorii, să ne orientăm spre cercetarea științifică, paralel cu munca de predare. Nu putem aștepta soluții infailibile de la cercetarea științifică sistematică, pentru că aceasta implică o enormă muncă concret-experimentală în unități școlare, în masa milioanei de elevi. Dar ceea ce așteptăm — și poate e cazul chiar să și prefîndem — sînt ipoteze de lucru și, mai ales, îndrumări competente, detaliate, după care să efectuăm experimente. Așteptăm de la cadrele specializate din domeniul cercetării sistematice o colaborare firească în cadrul căreia să primim sugestii, teme și materiale orientative pentru munca noastră de cercetare concretă. La rîndul nostru va fi necesar să le transmitem rezultatele cercetărilor pe care le vom obține ca ei să poată elabora sinteze larg cuprinzătoare.

Cred că a sosit momentul în care se cere să depășim faza unor discuții ce amenință să devină un joc intelectual steril și să trecem la o largă muncă experimentală concretă, singura cu adevărat eficientă. În multe din școlile noastre — așa cum este cazul și în școlile unde funcționează — există cadre cu o bogată experiență la catedră și cu pregătirea psihopedagogică necesară unei munci de cercetare concretă.

În fine, dacă e vorba să dăm învățămîntului o temelie modernă, științifică, consider că e necesară extinderea laboratoarelor psihologice și de orientare școlară și profesională — în înepun în licee și ulterior chiar în școlile generale — și dotarea lor cu aparatul tehnic, bibliografic, testologic și propagandistic strict necesar, așa încît să se utilizeze și în școală experimentalul de laborator și experimentul natural.

„Factorul timp și activitatea profesorului”

Mi se par foarte îndreptățite cele spuse în cadrul discuției pe tema „Factorul timp și activitatea profesorului”, apărută în „Gazeta învățămîntului” din 29 septembrie a.c. Sîntînind recentul ordin al ministrului învățămîntului cu privire la reglementarea programului de muncă și la întărirea disciplinei în școli, luările de poziție ale participanților la discuție pun în evidență multiplele sarcini ce stau în fața pedagogului și arată, ne bună dreptate, că el trebuie să se dedice în primul rînd muncii din școală.

Intr-adevăr, timpul de aur al pedagogului aparține, înainte de toate, elevilor. Și se știe că, pentru a învăța pe alții, trebuie să înveți mai întîi permanent tu însuși. Iată de ce educatorilor nu le pare în nici un caz euzid faptul că ei trebuie să învețe toată viața, să se pregătească minuțios, cu grijă, pentru fiecare oră de curs, la fiecare clasă. La ce risc s-ar expune profesorul de matematică, de fizică sau de chimie dacă n-ar rezolva în prealabil, această, problemele pe care urmează să le rezolve cu elevii, dacă n-ar efectua experiențele pe care își propune să le demonstreze în fața lor? Și, de asemenea, la ce risc s-ar expune profesorul de literatură dacă nu ar reciti operele pe care trebuie să le analizeze în clasă, ce să nu mai vorbim de consolidarea regulată a aparițiilor editoriale și a revistelor literare? Oricît ar fi de înzestrat, un profesor de istorie sau de geografie, de marxism-leninism etc., nu și poate permite să se prezinte în fața elevilor înainte de a cerceta documentele oficiale de partid și de stat, oglindă a realizărilor și a perspectivei țării noastre. Dar nu numai ei, ci oricare alt profesor conștiințos nu se poate lipsi de asemenea informare.

Și astfel toți profesorii, ca niște elemente ale aceluiași organism, sint chemați să desfășoare o activitate ce nu se poate măsura în ore și al cărei fel final este plămîdirea unor personalități umane pe măsura vremurilor pe care le trăim.

Prof. FLORENTIN CATAN
Liceul „Alex. Ioan Cuza”
Alexandria

Elevii în galeriile de artă

Tezaurul de cultură pe care le reprezintă muzeele constituie, pentru educatori tinerelor generații, o imensă colecție de foarte valoros material instructiv. În general, instituțiile muzeale sînt vizitate de elevi în două împrejurări — în cadrul excursiilor scolare, în special în perioada vacanțelor, și în timpul anului școlar, în cadrul programului de studii, în legătură directă cu cunoștințele predate în clasă. În ambele cazuri vizita poate fi cu adevărat eficientă numai dacă este considerată ca un eveniment cu valoare formativă, dacă servește în mod deliberat procesului de instruire și educație.

Majoritatea pedagogilor își dau seama de faptul că vizita la muzeu ca și oricare altă acțiune inițiată cu elevii, trebuie să fie organizată conform unei concepții, conform unui plan. Pentru

procedea, din fărîc, întotdeauna astfel, dar căurile asemănătoare sint prea dese pentru a putea fi trecute cu vederea. Important pentru ghidarea elevilor în orice muzeu, problema pregătirii prealabile a profesorului se pune cu și mai mare acuzitate: atunci cînd e vorba de artă. Se știe, într-adevăr, cît de mult poate însemna contactul tineretului cu operele marilor maestri. Ochii și spiritele în formare recepționează nemijlocit limbajul culorilor, alternațio luminii, ritmul volumelor, belșugul de impresii — asolează simțirea și gândirea. Dar acest belșug nu poate fi înșușit pe loc; el trebuie ordonat, organizat.

E important, în primul rînd, să nu se înceapă prea devreme. Vizitele premature la galeriile de artă pot aduce prejudicii multiple. Pînănuși pe

copii în fața unor probleme care nu sint pe înțelesul lor, le pot anula pentru multă vreme înțelesul față de artă, ducîndu-i la indiferență sau chiar la blazare. Așa se face că tuzi adolescenți de 12-14 ani declară că ei cunosc deja „toate astele”. „Toate astele” au fost poate văzute de ei, dar nu înțelese, asimilate. Iată de ce este bine să grădăm vizitele la muzeu. Pînă în clasa a IV-a, la 10-11 ani, sint indicate muzeele de artă populară și de artă decorativă. Abia din clasa a IV-a se poate începe vizitarea muzeelor de artă cultă națională și apoi de artă universală.

Nu mai puțin importantă este desfășurarea însăși a vizitei. Linistea fiind o condiție esențială pentru concentrare în fața capodopereilor, ea n-ar trebui tulburată cu multă vorbărie, care împiedică trezirea și cultivarea sensibilității vizuale, recepționarea afectivă a valorilor plastice, a ceea ce e esențial într-o operă de artă. Cu oțoritate asigura alinării înțelesului, asupra conținutului, asupra semnificațiilor sale. De aceea se impune să organizăm vizitele astfel încît galeriile să nu fie privite de elevi ca niște reviste ilustrate pufină și răscolite în mare grabă, sau ca niște locuri de întruniri vesele și gălăgioase. Este datoră educatorului să combată în fața elevilor o astfel de mod de tratare a galeriilor de artă arătîndu-le că el conștiințiv o dovadă de în cultură, de lipsă de încredere în ei.

Si încă ceva. Un bun educator va neglija curiozitățile alina vînt în conducerea grupului de elevi. Din păcate, nu o dată înfrîmăm în muzeele noastre artiști invățători sau profesori care, cer în fața ceea ce se privește viața spirituală — de a

li se explica ceen ce și înșuși doresc cu afie în ciuda faptului că elevii, în mod evident, nu pot să urmărească explicațiile fie pentru că nu le sint accesibile, fie pentru că sint obosiți. În asemenea cazuri nu mai poate fi vorba nu numai de educație estetică, dar de nica un fel de educație, ci dimpotrivă, de gîșeli în munca educativă. Leagă, regulile și convențiile picturii sau ale sculpturii, ca și ale muzicii, clar și ordonat orientate, exersează și ele mintea la fel ca exercitiile matematice și cele gramaticale. Să facem din vizitele la muzeu mijloace de a-i deprinde pe elevi să înțeleagă aceste legi, reguli și convenții, să și apușm să-si însușească, prin artă noi și noi modalități de a vedea și a simți lumea și esența ei.

KARIN BERTALAN
muzograf la Muzeul Brukenthal-Sibiu

